



## КАФЕДРА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

### Спеціальний інструмент (Фах)

Освітній ступінь  
Спеціальність  
Освітня програма

Бакалавр  
025 Музичне мистецтво  
«Народні інструменти:  
«Балалайка», «Гітара»,  
«Домра», «Цимбали»

Курс	1-4
Семестр	1-8

Статус

Цикл загально-  
професійної підготовки

ECTS	26,5
Годин	795
Індивідуальні	314
Самостійна робота	481

Семестровий контроль

Залік, екзамен,  
атестаційний екзамен

### Інформація про викладача

ПІБ	Михайленко Микола Петрович професор кафедри народних інструментів, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	<a href="https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&amp;hl=uk&amp;user=buIJJU0AAAAJ">https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&amp;hl=uk&amp;user=buIJJU0AAAAJ</a>
e-mail	<a href="mailto:michnik1412@gmail.com">michnik1412@gmail.com</a>

### Анотація навчальної дисципліни

Курс навчання розрахований на 4 роки та включає всебічну професійну підготовку молодого виконавця та майбутнього педагога.

Основна мета цієї програми – визначити ефективні методи у вихованні музиканта-виконавця. Головним у програмі для педагогів є її перша частина – **методичне обґрунтування**. В ньому максимально використана теорія формування виконавської майстерності гітариста та практичні рекомендації, складені на ґрунті багаторічного виконавського і педагогічного досвіду, узагальнені й науково обґрунтовані за останні роки в дисертаційних та монографічних працях відомих фахівців. Отже, виникає можливість створення комплексного методичного обґрунтування для інших народних інструментів, але з урахуванням її специфіки.

Пропонуємо таку побудову першої частини програми: загальні настанови щодо перспективи становлення музиканта-виконавця відносно курсів; накопичення знань та вмінь, методика організації навчального процесу в музичному навчальному закладі; технічний мінімум; загальні завдання в опануванні художнім репертуаром; тематичний зміст та обсяг індивідуального робочого плану студента; залікові вимоги з технічного мінімуму;

зразки індивідуальних програм відносно семестру; умовна класифікація репертуару за принципом інтелектуально-художньої складності; рекомендована методична література.

Друга частина програми – рекомендований репертуар за жанрами і формами.

Відповідно до навчального плану в розділі "Народні інструменти" музичні вузи України готують фахівців найвищої кваліфікації з жанру гітарного мистецтва: концертних виконавців-солістів, ансамблістів, оркестрантів та педагогів для середніх та вищих учбових закладів.

Перед викладачем стоять **творчі завдання**: по-перше, виховання громадянина, патріота України, широко обізнаного у проблематиці інших галузей знань - сучасної політики, історії, культури, науки, літератури, мистецтва; по-друге, виховання високопрофесійного музиканта, артиста, який досконало володіє своєю майстерністю.

**Мета навчання:**

**Випускник кваліфікації «Бакалавр музичного мистецтва» повинен:** добре володіти навичками інтерпретації творів найрізноманітніших стилів і жанрів, читанням нот з листа, вмінні транспонувати, бути здатним до виконавського редагування репертуару, його аранжування, перекладення, транскрипції і творчої обробки музичного матеріалу (народної пісні, оригінальних творів, в т.ч. написаних для інших інструментів).

**Випускник повинен знати:**

- основи теорії та методології інтерпретації музичних творів у виконавстві;
- основи теорії та методології формування виконавської майстерності гітариста;
- теорію музики, гармонію, поліфонію, аналіз музичних форм, основи композиторської творчості;
- методику роботи над музичним твором (соло, в ансамблі, в оркестрі);
- психологію музично-виконавської діяльності;
- загальну історію музично-виконавського мистецтва і специфіку суміжних його різновидів;
- історію гітарного мистецтва і його специфіку;
- історію музики;
- народну творчість;
- історію музичної естетики і філософію,
- основи літературної, образотворчої, художньої творчості та театрального мистецтва.

Таким чином, клас з фаху є осередком, акумулюючим знання не лише свого, а, певною мірою, й інших курсів, що читаються у вузі.

Звідси - високі вимоги до педагога, який повинен майстерно володіти інструментом, а також глибоко знати і методично використовувати у своїй педагогічній діяльності знання з названого циклу предметів.

**Випускник повинен мати такий комплекс навичок:**

- слухо-моторної орієнтації у повному діапазоні звучання гітари;
- різноманітного характеру контактування зі струною в органічному поєднанні з рухами звуковидобуваючої руки;
- протистояння лабільності, пристосованості рук до особливостей будови гітарного грифу, розташування струн і ладків;
- використання відчуття ваги рук як засобу доцільної організації музично-ігрових рухів;
- різноманітних форм музично-ігрових рухів та технічних засобів;
- володіння різноманітними прийомами і засобами гітарного звуковидобування з динамікою та артикуляцією;
- всебічної координації музично-ігрових рухів та психомоторної координації;
- різноманітних засобів акцентуації;
- штрихової техніки;
- поєднання динамічної процесуальності з мікро- та макроструктурою музичного твору;
- вимовлення різноманітних формул мікроструктурного інтонування;
- тембрової процесуальності;

- володіння власними емоціями;
- самостійної роботи над музичним твором;
- артистичної поведінки на сцені;
- багатоплощинного, попереджувального, контролюючого та корегуючого слухання в процесі гри на інструменті;
- швидкого, міцного і довготривалого запам'ятовування музичного твору;
- опанування окремими технічними складнощами;
- всебічного аналізу фортепіанного (та іншого) супроводу солюючій гітарі та творчого пристосування його до вимог ансамблевого виконавства;
- опанування суто сольної гри на гітарі оригінальних творів.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

### Перелік тем

Тема 1. Виявлення рівня професійної ерудиції та творчих уявлень студента.

Тема 2. Спрямованість роботи на осмислення головних вимог до творів віртуозного характеру.

Тема 3. Робота над принципами аплікатури з метою досягнення артикуляційної та інтонаційної виразності звучання на інструменті.

Тема 4. Типовість та особливості форми твору, що вивчається.

Тема 5. Опанування вправ для подолання технічних складностей.

#### **Робота з інструктивним матеріалом**

Тема 1. Робота над розвитком технічних можливостей студента з урахуванням рівня його попередньої підготовки та індивідуальних фізико-моторних якостей.

Тема 2. Опанування мелізматикою, з урахуванням стилістики композитора з метою удосконалення музично-виконавської майстерності.

Тема 3. Оволодіння ковзанням, як суто специфічних прийомів гри на гітарі.

Тема 4. Робота над технічними і жанрово-стильовими особливостями етюдів композиторів XIX століття.

Тема 5. Самостійне опрацювання рекомендованих викладачем додаткових вправ для вдосконалення музично-виконавської майстерності гітариста.

#### **Робота над твором крупної форми**

Тема 1. Втілення форми через засоби музичної виразності для відтворення стилістики твору.

Тема 2. Виявлення рівня професійної ерудиції та творчих уявлень студента.

Тема 3. Аналіз особливостей скрипкових перекладень для гітари творів великої форми, з метою виявлення виконавських і технічних складностей.

Тема 4. Вивчення специфіки ансамблевої гри гітари з фортепіано.

Тема 5. Робота над особливостями оригінальних творів великої форми для гітари, їх технічними, артикуляційними та динамічними особливостями.

#### **Робота над творами для гітари соло**

Тема 1. Робота над освоєнням суто специфічних прийомів гри на гітарі.

Тема 2. Розвиток розуміння значення творів для гітари соло у концертному репертуарі майбутнього виконавця.

Тема 3. Аналіз форми твору для гітари соло, з метою відповідного відтворення задуму композитора.

Тема 4. Робота над технічними складнощами.

Тема 5. Вивчення стилістики виконуваного твору, з метою концертного виконання.

#### **Робота над інструментальними творами малої форми**

Тема 1. Робота над творами малої форми для гітари, їх ритмічними, артикуляційними та динамічними особливостями з урахуванням вимог стилю і жанру.

Тема 2. Активізація самостійності творчих музичних рішень, виконавської ініціативи в інтерпретації творів.

Тема 3. Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей інструмента при виконанні творів малої форми.

Тема 4. Особливості виконання перекладень творів малої форми для гітари.

Тема 5. Самостійне вивчення одного оригінального твору малої форми.

#### **Робота над твором кантиленного характеру**

Тема 1. Робота над тремоло, як суто специфічним прийомом гри на гітарі.

Тема 2. Розвиток тембрового мислення, підбір та застосування засобів музичної виразності, необхідних для втілення образу.

Тема 3. Засвоєння особливостей аплікатури гітариста при виконанні творів кантиленного характеру.

Тема 4. Розвиток внутрішнього слуху, як передумови точного відтворення виконуваної музики.

Тема 5. Виховання навичок самостійного підбору репертуару та самостійної роботи над твором кантиленного характеру.

#### **Робота над твором епохи Бароко**

Тема 1. Робота над перекладенням твору з метою стилістично точного відтворення композиторського задуму.

Тема 2. Засвоєння особливостей мелізматики доби епохи Бароко.

Тема 3. Виховання навички «відчуття темпу» з метою доцільного використання у виконавській практиці при грі творів епохи Бароко.

Тема 4. Робота над аналізом форми твору як необхідною складовою до набуття музично-виконавської майстерності.

Тема 5. Самостійне вивчення одного твору з метою перевірки засвоєного матеріалу.

#### **Робота над твором епохи Романтизму**

Тема 1. Робота над комплексом професійних вимог до виконавського втілення романтичного стилю.

Тема 2. Робота над аплікатурою гітариста з урахуванням динамічного розвитку мелодії.

Тема 3. Виховання навички динамічного розвитку з метою відповідного відтворення кульмінації твору.

Тема 4. Робота над особливостями щипка та опорного щипка на гітарі.

Тема 5. Самостійний розбір твору епохи Романтизму.

#### **Робота над віртуозним твором**

Тема 1. Аналіз форми твору та його технічних складностей.

Тема 2. Робота над виконанням пасажів методом «ланцюжка» з метою досконалого оволодіння технічними складностями.

Тема 3. Робота над аплікатурою віртуозних творів з метою оволодіння технікою музично-ігрових рухів та їх скоординованістю.

Тема 4. Досягнення артикуляційної та інтонаційної виразності звучання.

Тема 5. Самостійне вивчення одного віртуозного твору.

#### **Робота над твором кантиленного характеру сучасних українських композиторів**

Тема 1. Робота над видами тремоло та їх застосуванні у данному творі.

Тема 2. Аналіз твору методом виявлення реального, умовно-реального та гіпотетичного задуму композитора з метою втілення власної інтерпретації.

Тема 3. Робота над миттєвою зміною позиції, застосування глісандо різними пальцями лівої руки, непорушуючи динамічний розвиток твору.

Тема 4. Застосування набутих навичок гри та формування їх досконалості.

Тема 5. Сприяння самостійному пошуку нового оригінального репертуару методом особистого спілкування з сучасними українськими композиторами.

#### **Робота над оригінальним твором крупної форми сучасних українських композиторів**

Тема 1. Аналіз форми твору з метою досконалого відтворення композиторського задуму.

Тема 2. Робота над штриховою технікою та видами аплікатури з метою урахування фізіологічних особливостей пальців рук виконавця.

Тема 3. Робота над інтонуванням та артикуляцією гітариста у виконуваному творі.

Тема 4. Робота над ансамблевою злагодженістю з фортепіано як умовою необхідності концертного виступу.

Тема 5. Самостійний аналіз інтерпретаторських версій виконуваного твору з метою пошуку власного виконавського стилю.

### **Робота над оригінальними творами малих форм для гітари соло українських композиторів**

Тема 1. Особливості роботи над оригінальними творами малих форм українських композиторів.

Тема 2. Робота над колористичними прийомами гри на гітарі: флажолети, гітарне легато та їх поєднання з іншими прийомами.

Тема 3. Аналіз стилістичних особливостей оригінальних творів для гітари соло сучасних композиторів.

Тема 4. Вирішення інтерпретаторських задач, їх стильових та образних ознак.

Тема 5. Стимулювати формування самостійного музичного мислення та самовираження студента з метою втілення власної інтерпретаторської концепції в творі.

### **Робота над поліфонічними творами для гітари соло (робота над творами з елементами поліфонії)**

Тема 1. Ознайомитись з основними принципами виконання поліфонічних творів на гітарі.

Тема 2. Розкрити значення правої руки гітариста при грі поліфонічних творів.

Тема 3. Особливості значення внутрішнього слуху та його розвитку для виконання поліфонічних творів.

Тема 4. Ознайомлення та вивчення поліфонічних творів, написаних для скрипки з метою збагачення репертуару.

Тема 5. Аналіз оригінальних поліфонічних творів для гітари.

### **Робота над підготовкою до сольного виступу (за потреби)**

Тема 1. Систематизувати й узагальнити знання та вміння у галузі гітарного виконавства, сформулювати на їх основі професійні виконавські навички, переконання, світогляд.

Тема 2. Робота над мотивацією як основною рушійною силою на шляху до обрання музично-виконавської діяльності як діяльності професійної.

Тема 3. Розкриття індивідуальних рис музичних творів, їх стильових, ознак та оволодіння специфікою музичної форми і комплексом засобів музично-виконавської виразності.

Тема 4. Планування та підготовка до роботи з концертмейстером з метою оптимізації часу.

Тема 5. Розкриття творчої особистості виконавця-гітариста, набуття осмисленої виконавської гри.

### **Вдосконалення набутого комплексу професійних виконавських навичок**

Тема 1. Продовження роботи над розкриттям творчої особистості студента, розвитком його технічних та художньо-виконавських можливостей.

Тема 2. Вміння складати програми різного цільового призначення (академконцерт, тематичний концерт, сольний концерт, відділення, екзамен, концерт-лекція, конкурс, тощо).

Тема 3. Стимулювати інтерес до нових публікацій нотного матеріалу, подій в мистецькому житті (конкурси, концерти, конференції, майстер-класи, прем'єри), які б сприяли зростанню загальнокультурного і професійного рівня.

Тема 4. Відвідування студентом художніх музеїв, виставок, театрів, читання літератури і подальше спілкування на ці теми.

Тема 5. Подальше формувати у студента зріле та завершене музичне мислення, естетичне почуття та високий художній смак.

### **Робота над підготовкою до виконання програми Державного іспиту з фаху**

Тема 1. Виховання навичок самостійного мислення.

Тема 2. Розвиток уваги, самоконтролю, музичної пам'яті та творчої ініціативи.

Тема 3. Робота над технічними складностями з метою їх підпорядкованості художнім вимогам.

Тема 4. Формування емоційної гнучкості та пристосованості до умов концертного виступу.

Тема 5. Мотивування зусиль випускника на розкриття цілісної концепції творів державної програми.

### Форми та технології навчання

Індивідуальні заняття, самостійна робота.

### Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

### Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Практичні завдання	25
2.	Самостійна робота	50
3.	Іспит	20
4.	Атестаційний екзамен	5
	Всього	100

### Критерії оцінювання знань студентів

**Оцінка «відмінно»:** виставляється, якщо: студент цілком засвоїв учбово-програмний матеріал, переконливо доносить ідею твору, правильно розуміє стильові особливості автора і твору, що виконується. Тракткування художньо-звукового образу відрізняється виразністю, а виконання - технічною досконалістю, вільним володінням інструментом у стосовно звукової палітри, педалізації, подоланням технічних труднощів.

**Оцінка «добре»:** виставляється, якщо: студент цілком засвоїв програмний матеріал семестру, систематично займався. Виконання грамотне, технічно якісне, продумане і музичне, але має деякі недоліки.

**Оцінка «задовільно»:** виставляється, якщо: студент посередньо знає учбово-програмний матеріал, справляється в цілому з його виконанням, хоча припускаються деякі неточності в нотному тексті, педалізації, темпах і немає достатніх навичок у виконанні.

**Оцінка «незадовільно»:** ставиться студенту, якщо в нього значні прогалини в знаннях основного учбово-програмного матеріалу, низьке знання нотного тексту, відсутність технічних навичок.

### Інклюзивне навчання

---

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

### **Позааудиторні заняття**

---

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається екскурсійна робота.

### **СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Доценко В. І. Подолання технічних труднощів у виконавській практиці гітариста (на прикладі концерту для гітари з оркестром № 3 «Елегійний» Лео Брауера). Київ : ВПП, 2005. 168 с.
2. Дункан Ч. Искусство игры на классической гитаре / пер. с англ. П. П. Ивачева. Нью-Йорк : Паблиш пресс, 1980. 140 с.
3. Иванников Т. П. «Соната памяти Боккерини» М. Кастельнуово-Тедеско: неоклассические черты гитарного творчества // Весці Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі. Мінск, 2018. № 32. С. 145–153.
4. Иванников Т. П. «Фантазия для джентльмена» Х. Родриго: претворение барочных традиций испанской гитарной музыки // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство : зб. наук. праць / гол. ред. П. Е. Герчанівська. Київ : Міленіум, 2017. Вип.1 (8). С. 122–132.
5. Иванников Т. П. Внеевропейские мотивы в гитарной музыке Роланда Дьенса: «Tunis, Tunisie», «Trois Saudades» // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. Київ : Міленіум, 2017. Вип. 32. С. 272–285.
6. Иванников Т. П. Гитарная музыка Александра Тансмана: неоклассические дискурсы творчества // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. Київ : Міленіум, 2018. № 1. С. 173–177.
7. Иванников Т. П. Гитарная музыка эпохи постмодерна: интерпретирующее мышление как целевая установка творчества // Проблеми музичної інтерпретації : Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. статей / упоряд. В. Г. Москаленко. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. Вип. 95. С. 81–89.
8. Иванников Т. П. Гитарное творчество Антона Гарсиа Абриля: художественные образы старинной Испании // Культура і сучасність : альманах. Київ : Міленіум, 2017. № 1. С. 47–54.
9. Иванников Т. П. Духовные аспекты творчества в украинской гитарной музыке // Science review. Warsaw : RS Global Sp. z. O. O, 2017. 7 (7). Vol. 3. P. 3–7.
10. Иванников Т. П. Жанровые традиции старинной музыки в современном гитарном творчестве // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : збірник наукових статей ХНУМ імені І. П. Котляревського / ред.-упоряд. І. Ю. Сухленко, М. С. Чернявська. Харків : Видавництво ТОВ «С.А.М», 2015. Вип. 44. С. 32–43.

11. Иванников Т. П. Концерт «Аранхуэс» для гитары с оркестром Х. Родриго как феномен испанского неоклассицизма // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. Київ : Міленіум, 2017. Вип. 31. С. 3–24.
12. Иванников Т. П. О перспективах феноменологического исследования современной гитарной музыки (к постановке проблемы) // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць / гол. ред. В. Я. Редя. Київ : Міленіум, 2015. Вип. 27. С. 123–135.
13. Иванников Т. П. Поэтические образы Ф. Гёльдерлина в «Kammermusik 1958» Х. В. Хенце: «Drei Tentos» для гитары соло // Культура і сучасність : альманах. Київ : Міленіум, 2017. № 2. С.63–69.
14. Иванников Т. П. Современная английская гитарная музыка: диалог времен // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць / гол. ред. В. Я. Редя. Київ : Міленіум, 2016. Вип. 29. С. 27–36.
15. Иванников Т. П. Современная гитарная музыка в контексте социодинамики культуры // Культура і сучасність : альманах. Київ : Міленіум, 2015. № 1. С. 134–141.
16. Иванников Т. П. Современные гитарные циклы в аспекте преемственности жанровых традиций прошлого // Композиційно-драматургічна організація музичного твору : Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. статей / гол. ред.. В. І. Рожок. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2017. Вип. 118. С. 72–81.
17. Иванников Т. П. Сюита «Koynubaba» Карло Доменикони: черты ориентализма в итальянской гитарной музыке // Актуальні проблеми історії: теорії та практики художньої освіти : зб. наук. праць. Київ : Міленіум, 2017. Вип. 38. С. 155–168.
18. Иванников Т. П. Тенденции развития современных гитарных школ: североамериканские и кубинские проекции // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : Когнітивне музикознавство : збірник наукових статей ХНУМ імені І. П. Котляревського : зб. наук. статей / ред.-упоряд. Ю. В. Ніколаєвська. Харків : С.А.М., 2014. Вип. 40. С. 690–700.
19. Иванников Т. П. Феноменологический подход к анализу гитарной музыки XX века: «Ноктюрнал» Б. Бриттена // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : збірник наукових статей ХНУМ імені І. П. Котляревського / ред.-упоряд. Л. В. Шаповалова. Харків : Видавництво ТОВ «С.А.М.», 2017. Вип. 46. С. 97–116.
20. Иванников Т. П. Феномен этнокультурных взаимодействий в гитарной музыке Душана Богдановича: «Шесть балканских миниатюр» // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. Київ : Міленіум, 2017. № 4. С. 154–159.
21. Иванников Т. П. Шекспировские образы в гитарном творчестве Ханса Вернера Хенце: «Королевская зимняя музыка» // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої освіти : зб. наук. праць. Київ : Міленіум, 2017. Вип. 39. С. 118–132.
22. Иванников Т. П. Эволюция творчества Лео Брауэра в контексте динамики обновления гитарного искусства XX века // Лео Брауэр та гітарне мистецтво XX століття : Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: збірник наукових статей ХНУМ імені І. П. Котляревського / ред.-упоряд. Ю. В. Ніколаєвська. Харків : С.А.М., 2011. Вип. 31. С. 11–25.
23. Иванников Т. П. Гітарна музика Ф. Кленьянса // Культура України : зб. наук. пр. / заг. ред. В. М. Шейко. Харків : ХДАК, 2018. Вип. 59. С. 28–40.



24. Іванніков Т. П. Гітарне мистецтво в аспекті феноменології творчості: досвід конституювання // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство : зб. наук. праць / гол. ред. П. Е. Герчанівська. Київ : Міленіум, 2016. Вип.2 (7). С. 146–154.
25. Іванніков Т. П. Гітарне мистецтво ХХ століття як феномен творчості : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2018. 392 с. Бібліограф.: 536.
26. Іванніков Т. П. Гітарні цикли М. Кастельнуово-Тедеско: символічні аспекти художніх образів // Культура України : зб. наук. пр. / заг. ред. В. М. Шейко. Харків : ХДАК, 2017. Вип. 56. С. 275–290.
27. Іванніков Т. П. Творчість Роланда Дьенса в контексті французької гітарної музики ХХ століття // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство : зб. наук. праць / гол. ред. П. Е. Герчанівська. Київ : Міленіум, 2017. Вип.2 (9). С. 118–125.
28. Іванніков Т. П. Українська гітарна музика: жанрово-стильові ретроспекції // Історія музики: проблеми, процеси, персони : Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. статей / гол. ред.. В. І. Рожок. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2017. Вип. 120. С. 188–208.
29. Іванніков Т. П., Філатова Т. В. Гітарна творчість Агустіна Барріоса у контексті розвитку парагвайської музики // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. наук. ст. / ред.-упоряд. М. А. Ковалінас. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2019. Вип. 124. С. 86–102.
30. Іванніков Т.П., Філатова Т. В. Венесуельська гітарна музика ХХ століття: Антоніо Лауро, Аліріо Діас // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2019. № 3 (44). С. 33–55.
31. Іванніков Т.П., Філатова Т. В. Куатро як історичний феномен венесуельського гітарного мистецтва // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2019. № 4 (45). С. 7–18.
32. Іванніков Т.П., Філатова Т. В. Чилійський гітаррон як інструмент народного та культового побуту // Науковий Вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2020. № 128. С. 80–93.
33. Кригін О. І. Універсалізм творчості Андреса Сеговії та його вплив на становлення вітчизняної гітарної школи : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Музичне мистецтво / ХНУМ ім.. І. П. Котляревського. Харків, 2015. 20 с.
34. Михайленко М. П. Теоретичні основи формування виконавської майстерності гітариста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Музичне мистецтво / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2011. 18 с.
35. Михайленко М. П. Київська школа гри на гітарі // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2010. № 1 (6). С. 47–50.
36. Михайленко Н. П. Методика преподавания игры на шестиструнной гитаре. Київ : «Ровно», 2003. 248 с.
37. Михайленко Н. П. Методология исполнительского мастерства гитариста. Київ : «Ровно», 2009. 241 с.
38. Михайленко М. П. Про гітару та гітаристів. Київ. Дмитра Бураго. 2021. 336 с
39. Нипрокин Ю. А. Этюды о гитаристах. Одесса : Друк, 2002. 88 с.
40. Ніколаєвська Ю. В. Харківська гітарна школа: таланти і час. Харків : Факт, 2017. 108 с.

41. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука : зб. наук. праць / ред.-упоряд. В. І. Доценко. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. 232 с.
42. Сидоренко В. Л. Стилістика творів А. Андрушка для гітари соло // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука : зб. наук. пр. / ред. та упор. В. І. Доценко. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 128–136.
43. Сидоренко В. Л. Твори А. Андрушка для гітари соло: до взаємодії фольклоризму і неокласицизму // Науковий вісник НМАУ : Музична творчість та наука в історичному просторі : зб. ст. / упоряд. В. Г. Москаленко. Київ : НМАУ, 2008. Вип. 73. С. 241–248.
44. Сидоренко В. Л. «Соната для гітари» В. Камінського // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини : зб. матеріалів науково-практичної конференції (Львів, 3.11.2005) / ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц. Дрогобич : Коло, 2005. С. 192–198.
45. Сидоренко В. Л. Формування сучасного українського академічного гітарного репертуару у творчості львівських митців (на прикладі гітарної творчості В. Камінського) // Музикознавчі студії – Львів : СПОЛОМ, 2008. Вип. 18. С. 105–111. (серія : наук. збірки ЛНМА ім. М. Лисенка).
46. Ткаченко В. Н. Гитарное мышление: от явления к термину // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : Гітара як звуковий образ світу: виконавське мистецтво та наука : зб. наук. праць. / ред.-упоряд. В. І. Доценко. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. Вип. 23. С. 20–26.
47. Філатова Т. В. Чилійська гітарна музика: сучасні реконструкції жанрових традицій // Науковий Вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2021. № 132. С. 166–181.
48. Філатова Т. В. Гітарна музика Селсо Гаррідо-Лекки: сучасні проєкції перуанських традицій // Науковий Вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2022. № 134. С. 139–154.
49. Філатова Т. В. Болівійська «музика вітру» в гітарній творчості: аспекти художнього втілення // Науковий Вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2023. № 136. С. 179–197.
50. Burrows T. The Complete Encyclopedia of the Guitar. New-York : Schirmer Books, 1998. 341 p.
51. Ciulei S. O. Flamenco guitar techniques in the music of Joaquin Rodrigo: Doctor's thesis. Tallahassee : Florida State University, 2013. 78 p.
52. Cooper C. Leo Brouwer and the New-romantism // Classical guitar. London, 1985. Vol.3. № 10. P. 13–17.
53. Evans T., Evans M. Guitar. From The renaissance to rock. New-York – London, 1979. 218 p.
54. McCallie M. A survey of the solo guitar works written for Julian Bream: Doctor's thesis [Electronic resource] / M. McCallie. Tallahassee: Florida state university, 2015. 179 p. URL: <http://diginole.lib.fsu.edu/islandora/object/fsu:291315/datastream/PDF/view>
55. Powrozniak J. Gitarren-Lexikon. Berlin : Verl. Neue Musik, 1988. 236 p.
56. Schneider J. The contemporary guitar. Lanham: Rowman&Littlefield, 2015. 2nd ed. 360 p.
57. Summerfield M. The classical guitar (its evolution and its players since 1800). NY : Ashley Mark publishing co., 1982. 311 p.

58. Wade G. Traditions of the Classical Guitar. London : John Calder Publishers Ltd., 1980. 256 p.

### **Додаткова література з суміжних сфер теорії музичного виконавства**

1. Антонова Е. Г. Содержание музыкального произведения: методика построения алгоритма анализа // Музичне мистецтво : зб. наук. статей. Донецьк–Львів : Юго-Восток, 2009. Вип. 9. С. 87–97.
2. Аркадьев М. А. Фундаментальные проблемы музыкального ритма и «незвучащее». Время, метр, нотный текст, артикуляция : монография. Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2012. 408 с.
3. Виконавське музикознавство: Енциклопедичний довідник / ред.-упор. М. А. Давидов. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
4. Давидов М. Теорія формування виконавської художньої майстерності баяніста-акордеоніста. Київ, 1997. 240с.
5. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах: підруч. для вищ. та сер. музичних навч. закл. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 420 с.
6. Ергиев И. Д. Артистизм музыканта-инструменталиста : монография / И. Д. Ергиев. Одесса : Астропринт, 2014. 284 с.
7. Лысенко Н., Михеев Б. Школа игры на четырехструнной домре. Київ: Муз. Украина, 1989, 152 с.
8. Матвійчук Л. Методичні основи формування виконавської майстерності домриста. Київ: 2005.
9. Матвійчук Л. Школа мастерності кобзиста. Київ, 2005
10. Москаленко В. Г. Лекции по музыкальной интерпретации : учебное пособие. Київ : Клякса, 2012. 272 с.
11. Муха А. Процесс композиторского творчества. Киев, 1979.
12. Сташевський А. Я. Сучасна українська музика для баяна: виражальні засоби, композиційні технології, інструментальний стиль : монографія. Луганськ : Янтар, 2013. 328 с.
13. Харнонкурт Н. Музыка як мова звуків (Шлях до нового розуміння музики) / пер. з нім. Суми : Собор, 2002. 184 с.
14. Шаповалова Л. В. Рефлексивный художник. Проблемы рефлексии в музыкальном творчестве. Харьков : «Скорпион», 2007. 292 с.
15. Юр'єв О. Виразальні можливості скрипкових штрихів. Київ, 1974.